

Rechtstreekse burgerparticipatie betekent dat je **eigenaar** wordt van de windturbines én van de geproduceerde groene stroom. Daarmee neem je uw energievoorziening in eigen handen.

REScoop is de **federatie** van verenigingen en cooperaties van burgers voor hernieuwbare energie. REScoop onderschrijft de internationale cooperatieve principes (www.ICA.coop)

Uitgangspunt is dat de wind een **common good** is : de wind is van iedereen, de wind is een gemeen goed.

Het **recht om de wind te oogsten** behoort daarom niet toe aan grondeigenaars en projectontwikkelaars, maar wel aan de gemeenschap, zijnde de burgerbevolking en de lokale overheden

wat is een coöperatie?

de ICA-definitie van een coöperatie

De Internationale Coöperatieve Alliantie (ICA) definieert een coöperatie als volgt:

"... een autonome organisatie van personen die zich vrijwillig verenigen om hun gemeenschappelijke economische, sociale en culturele behoeften en ambities te behartigen door middel van een onderneming waarvan ze samen eigenaar zijn en die ze democratisch controleren."

De coöperatieve waarden zijn vertaald naar 7 principes voor coöperatief ondernemen, de zogenaamde ICA-principes van de International Cooperative Alliance (ICA). Deze vormen een leidraad om aan coöperatief ondernemerschap te doen.

de 7 ICA-principes

- Vrijwillig en open lidmaatschap
- Democratische controle door de leden
- Economische participatie door de leden
- Autonomie en onafhankelijkheid
- Onderwijs, vorming en informatieverstrekking
- Samenwerking tussen coöperaties
- Aandacht voor de gemeenschap

http://www.coopkracht.org/images/phocadownload/flyer_ica_principes_2014.pdf

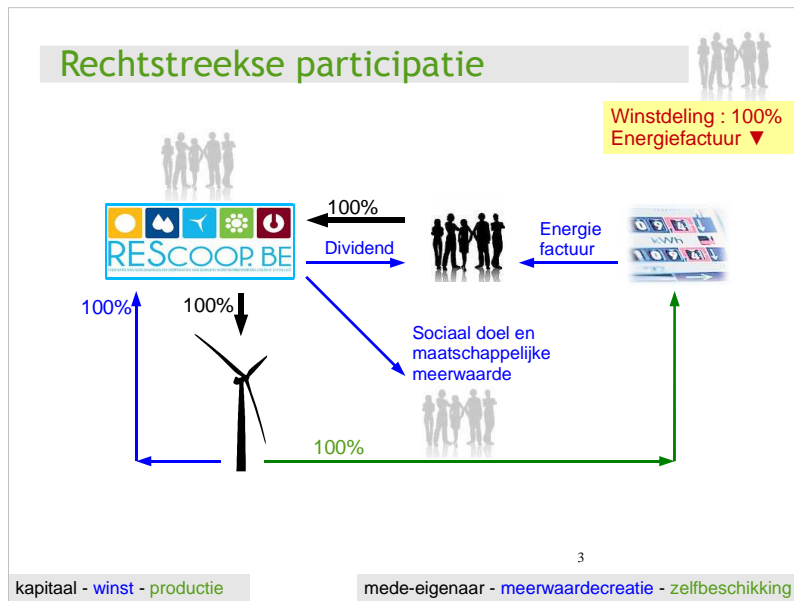
De **internationale definitie** van “coöperatie” is kort en krachtig, ze werd vertaald in 7 heldere ICA-principes (www.ICA.coop)

Daarbij is :

“**democratische controle**” meer dan stemrecht, het betekent ook bestuursrecht (cfr democratie)

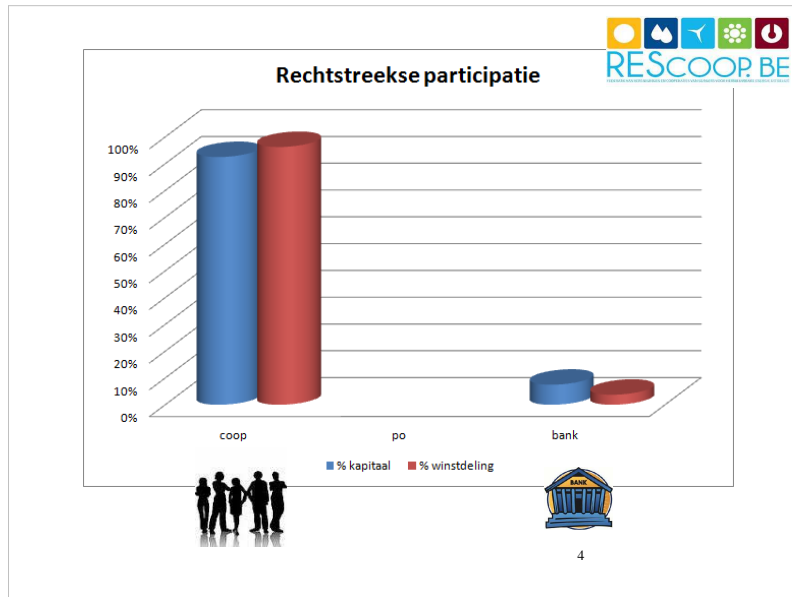
“**economische participatie**” meer dan een financiële inbreng, het betekent vooral gebruik maken van de geproduceerde goederen of diensten

“**aandacht voor de gemeenschap**” meer dan externe communicatie, het betekent vooral betrokkenheid van de gemeenschap en meerwaardecreatie voor de omgeving, lokale verankering en draagvlak.

Een burgercoöperatie ontstaat als burgerinitiatief en wordt als autonoom burgerinitiatief opgericht :

- Burgers verenigen zich met als doel een gezamenlijke behoefte in te vullen : eigen energievoorziening uit lokale hernieuwbare energiebronnen
- Ze kiezen zélf hun bestuur onder democratische controle
- Ze verzamelen eigen kapitaal waardoor ze eigenaar worden van de installaties én van de geproduceerde stroom, die ze onder elkaar verdelen
- Ze beslissen zélf over de stroomprijs en over de winstverdeling
- Ze hebben een dubbele band met hun coöperatie : ze zijn zowel aandeelhouder als gebruiker, ze hebben hun energievoorziening én energiefactuur in eigen handen
- Zo wordt windenergie lokaal verankerd en blijft de meerwaarde in de eigen gemeenschap

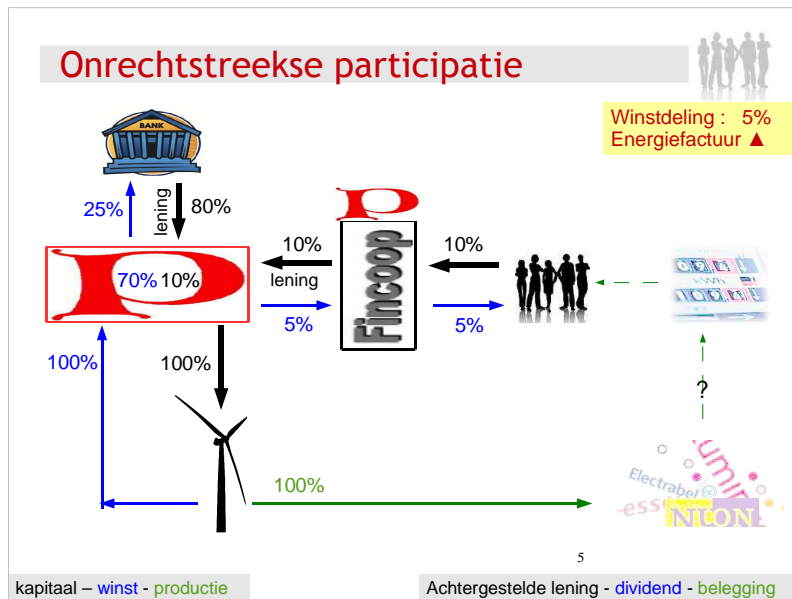

Een cooperatieve windturbine wordt gefinancierd met zoveel mogelijk eigen vermogen, om de meerwaarde met zoveel mogelijk burgers te kunnen delen

De cooperatie maakt in de beginperiode gebruik van een overbruggingskrediet bij de bank, maar betaalt deze versneld af met eigen vermogen door nieuwe cooperanten te werven

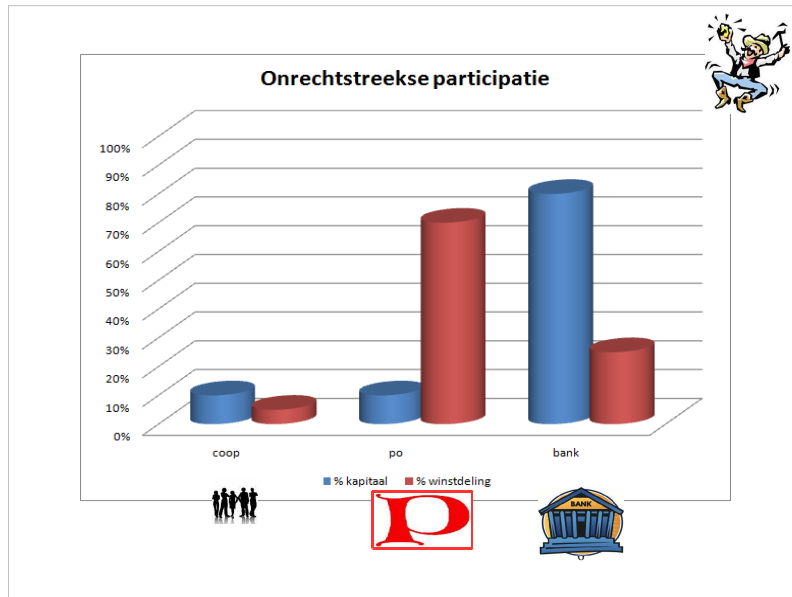
Zo gaat de meerwaarde van het windproject kwasi volledig naar de burgers en de lokale gemeenschap, De bank verschaft een kortlopend krediet tijdens de opstartfase, een overbruggingskrediet totdat er voldoende cooperanten werden geworven

De windturbines én de groene stroom zijn eigendom van de burgers, en de volledige winst gaat naar de burgers via een dividend en een faire energiefactuur

Een financieringscoöperatie ontstaat op initiatief van een projectontwikkelaar (PO), en wordt als dochter van het moederbedrijf opgericht:

- De PO neemt een meerderheid in de raad van bestuur van zijn financieringscoöperatie
- De financieringscoöperatie gaat op zoek naar een beperkt burgerkapitaal en leent dit uit aan de PO via een achtergestelde lening
- De PO gebruikt het burgerkapitaal als “eigen vermogen” om bij de bank een langdurige lening aan te gaan
- De PO is eigenaar van de installaties én van de geproduceerde stroom
- De burgers krijgen stemrecht op de algemene vergadering, en enkele zitjes in de raad van bestuur waar ze statutair steeds in een minderheidspositie zijn
- De burgers hebben hun energievoorziening NIET in eigen handen, en moeten hun stroom nog steeds duur aankopen bij een commerciële energieleverancier

Een commerciële windturbine wordt gefinancierd met zoveel mogelijk vreemd kapitaal, als hefboomeffect voor winstmaximalisatie voor een beperkt aantal vennoten

De financieringscoöperatie verzamelt een beperkt burgerkapitaal (10%) en stelt dit als achtergestelde lening ter beschikking van de PO

De PO brengt dit burgerkapitaal in als “eigen vermogen” en gaat een langlopende lening aan bij de bank, met als doel een financiële hefboom te creëren voor de PO

De burgers en de PO verschaffen evenveel kapitaal (10%), de burgers krijgen 5% van de winst, en de PO hoofdaandeelhouders nemen 75% van de winst.

De burgers dragen via hun de achtergestelde lening een even groot risico als de PO, maar worden daar nauwelijks voor vergoed en hebben geen controle in het bestuur. Ze hebben hun energievoorziening NIET in eigen handen.

Daarom kiest de provincie Oost-Vlaanderen in zijn draagvlakmodel bewust voor **Rechtstreekse Participatie volgens de ICA-principes**. Dit vormt de garantie voor blijvende lokale verankering en betrokkenheid van zoveel mogelijk burgers voor de duur van het project (20 jaar):

- Invulling kapitaal met eigen vermogen zorgt voor mede-eigenaarschap en controle over de groene stroom én over de winstverdeling (geen achtergestelde leningen, geen beleggingsproducten)
- De internationale ICA-principes waarborgen autonomie en onafhankelijkheid onder democratische controle, met samenwerking en met zorg voor de gemeenschap. Daarom kiest de provincie REScoop als partner voor ondersteuning van lokale burgerinitiatieven.

- Federatie vertegenwoordigt een 30-tal burgerinitiatieven, die werken volgens de internationale cooperatieve principes (www.ICA.coop)
- waarvan 5 met eigen productie en eigen personeel,
- waarvan 2 Vlaamse burgercoöperaties
- waarvan 1 met een leveringsvergunning

8

REScoop verenigt de burgerinitiatieven die werken volgens de internationaal erkende cooperatieve waarden en principes (www.ICA.coop). REScoop werd als federatie opgericht om het onderscheid tussen fincoops en burgercoops duidelijk te stellen.

Een CVBA naar Belgisch recht is immers géén garantie op coöperatief ondernemen, CVBA is een vennootschapsvorm maar geen kwaliteitslabel.

Een erkenning van een CVBA door de NRC (nationale raad der coöperaties) is jammer genoeg ook géén garantie op coöperatief ondernemen. Van de 7 coöperatieve principes werd slechts anderhalf opgenomen in de erkenningsvoorwaarden van de NRC. Dat is héél misleidend voor de bevolking en kan aanleiding geven tot misbruik van de coöperatieve naam en gedachtengoed.

Heb je vragen over burgerparticipatie en hernieuwbare energieprojecten?

Contacteer ons via www.REScoopV.be

Hier vind je correcte info over burgercoöperaties :

www.ica.coop

www.coopkracht.org

www.coopburo.be

www.energielandschap.be